

SZEGED

BEZIENSWAARDIGHEDEN





1

SZÉCHENYI PLEIN

In de 13de eeuw opgebouwde westelijke muren van de burcht aan de oever Tisza, bevonden zich aan het huidige Széchenyi plein, daarlangs het uitgestrekt kaal gebied diende als voornaamste marktplaats en oefenterrein aan de soldaten die de burcht verdedigden. Na de Turkse bezetting heeft Szeged zijn vroegere rechten en zijn stand als vrij Koninklijke stad heeft teruggewonnen, hier werd eveneens het centrum van het burgerlijke bestuur, het Stadhuis gebouwd. De 19de eeuw heeft het plein uiterlijk als nog functioneel beïnvloed: aan de zuiderkant grootscheepse paleizen werden opgetrokken, later na de Grote Overstroming van 1879 zijn de muren van de burcht afgebroken naar aanleiding van de herbouw. Op hun plaats hebben ze eclectische woon- en openbare gebouwen opgetrokken en een park aangelegd. De ruim meer dan 50.000m² groot plein wordt vandaag met eeuwoude plataans, magnolia's vol pracht en praal, keizerbomen en nog talrijke andere bijzondere planten versierd. Daaronder mooi beeldhouwwerken herinneren ons aan de dominerende figuren van de stad- en landgeschiedenis.



2

STADHUIS

Het huidige Stadhuis is het derde gebouw op dezelfde plaats, met gelijkaardige functie. De eerste bescheiden uitvoering van het gebouw dateert van 1728, op zijn plaats werd aan het keerpunt van de 18-19de eeuw volgens ontwerp van István Vedres het tweede gebouw op de huidige oppervlakte gebouwd. Na overstroming (1879) die de stad bijna volledig heeft vernield, hebben ze het plein opgevuld, zo werd het gebouw te laag, te lump. Ödön Lechner en Gyula Pártos hebben op de al bestaande fundamenteen nieuw verdieping en een ranke centrale toren ontworpen. Het neobarok Stadhuis werd door Frans Jozef I gehuldigd, de raam in het midden van het trappenhuis is met de befaamde Koninklijke uitspraak versierd: "Szeged wordt mooier dan ooit is geweest!". Merkwaardig is de Brug der Zuchten die oorspronkelijk voor de Koning en zijn gevolg werd gemaakt tijdens hun bezoek aan de her(op)bouwde stad. Op het sfeervolle hof van het Stadhuis vinden in de zomer muzikale- en theatervoorstellingen plaats, die toegankelijk zijn voor het publiek.



Széchenyi tér 10.
+36-62/564-127
putics.timea@szeged.eu

Vooraf inschrijven, mogelijk te bezoeken in groep.



3

KLAUZÁL PLEIN

Tijdens de restauratie van de Károlyi straat en het Klauzál plein werd hun waarde in ere gehouden omdat het in 2004 werd met Europa Nostra prijs bekroond. De grotendeels tijdens de 19de eeuw gebouwde binnenstedelijke paleizen dragen op zich de karakteristieken van hun tijd strijdende stijlen het classicisme, het eclecticisme en de jugendstil. Hun veelkleurigheid, verscheidenheid heeft alsnog voor een unieke harmonie en voor evenwichtig in het totaalbeeld gezorgd. Tijdens een koffie, een gebak of ijs kunnen wij het bronzen standbeeld van Lajos Kossuth in zijn geheel bewonderen en het Károlyi-huis, van zijn balkon heeft Kossuth zijn laatste Hongaarse toespraak gehouden. Aan de oosterzijde van het plein bevindt zich het Zsótér huis, dat op het buitenste paalwerk van de burcht werd opgebouwd, waaruit alle werkzaamheden van de wederopbouw werden bestuurd. Daarnaast vinden wij het harmonisch gebouw van het voormalig Europa Hotel.



4

NIEUWE SYNAGOGE

Op de triomfboog van de Nieuwe Synagoge die in 1903 gebouwd werd, staan de Bijbelse geboden in het Hebreeuws en in het Hongaars. Het gebruik van de Hongaarse taal is dankzij de invloed van Immanuel Löw, geleerde opperrabbijn, wie zijn medewerking heeft verleend aan het ontwerp van het gebouw en die Lipót Baumhorn architect met de richtlijnen heeft geholpen. De gekleurde glazen ramen vervaardigd op de werkplaats van Miksa Róth en de symbolische glazen koepel met weergaloze schoonheid, zijn de sieraden van de eclectische synagoge. Het interieur wordt door de oogverblindende harmonie van ivoor, goud en blauwe ornamenten beheerst. De sluitsteen van het altaar vervaardigd uit marmer afkomstig van Jeruzalem, de deur van de ark des verbonds werd van acacia hout van de Nijlvallei gehouwen, de menora versiert met halfedelstenen en de Bijbelse planten voorstellende muurschilderijen zijn evenzo achtenswaardig. De Synagoge beschikt over een uitstekende akoestiek en is daardoor de bijzonder decor van orgel- en popmuzikale concerten.



Jósika utca 10.
+36-62/423-849
www.zsinagoga.szeged.hu

Open:
 1 april – 30 september:
 M-Vr, Zo: 09.00–12.00,
 13.00–17.00



1 oktober – 31 maart:
 M-Vr, Zo: 10.00–15.00
 Zat: gesloten



5

REÖK



Tisza Lajos körút 56.
+36-62/471-411
www.reok.hu

Open:
Di - Zo: 10.00-18.00

De Magyar dertigjarige architect heeft dit kunstwerk, het Reök Paleis, in 1903 in de Hongaarse Jugendstil gebouwd. In opdracht van Reök Iván ingenieur in waterstaatsaangelegenheden, de neef van Mihály Munkácsy, is het water het dominerende motief op het gebouw. De reeks blauwe waterlelies op de sneeuwwitte voorgevel verwijzen ernaar, de drukte van de waterplanten opwekkende balkontraliën en de bewegingsschakels van de muuropervlaktes die ons herinnert aan de golven van het water. Oorspronkelijk werd het paleis als woonhuis gebouwd maar hij draagt de naam, het Centrum van Regionale Kunsten sinds 2007. Sindsdien konden de bezoekers kunstwerken van onder andere Picasso, Chagall en Rembrandt bewonderen tijdens de periodieke tentoonstellingen. Hiernaast is Reök ook het welbekende toneel van muzikale programma's, kleinere theaterproducties en andere culturele evenementen.



6

DUGONICS PLEIN

Het plein werd naar de piarist priester-leraar András Dugonics genoemd, schrijver van de eerste Hongaarse roman (Etelka, 1788). Taalschepper, hervormer van uitdrukkingen van de Hongaarse wiskundige taal. Op het plein bevindt zich het eerste openbare standbeeld in Szeged die via geldinzameling werd opgesteld. Precies tegenover is de fontein zichtbaar, die in 1979 gehuldigd werd voor het eeuwfeest van de overstroming, één van de meest geliefde ontmoetingsplaatsen van de inwoners van Szeged. Het hoofdgebouw van de universiteit van Szeged staat in het midden van het plein, een vroege eclectisch paleis, dat oorspronkelijk als middelbare school bestemd was. Daarlangs bevindt zich het standbeeld van Attila József, wie 1924-25 student in de onderwijsinstelling was, maar heeft zijn studies door zijn rebelse gedicht moeten onderbreken. Tussen het plein en de ingang van de Kárász straat staat er het Ungár-Mayer –huis ontworpen door Ede Magyar, de dansende looddames op de koepel van het pachtpaleis in Jugendstil, trekken alle aandacht uit de verte.



7

PLEIN VAN DE MARTELAREN VAN ARAD

Het mooi evenredig ruiterstandbeeld van Ferenc Rákóczi II streekt in midden van het plein zich uit, aan zijn voetstuk staat het motto van de onafhankelijkheidsoorlog met de vorst als leider (Cum Deo pro patria et libertate). In de nabijheid bevindt zich de gedenkzuil van de slag bij Szőreg, ervoor het marmeren gedenkplaat met de namen van de door marteldood gestorven dertien hoofdofficiëren. De Port der Helden is de herdenkingsplaats van de gesneuvelde soldaten van de Eerste Wereldoorlog, op het plafond fresco's geschilderd door Vilmos Aba-Novák met het onderwerp oorlog. Op het plein staat alsnog het monument van de Revolutie van 1956 als herinnering eraan dat de gebeurtenissen van oktober begonnen zijn met de studentenbetogingen in Szeged. Het plein wordt door talrijke universiteitsgebouwen omgeven, waarvan de belangrijkste zijn de Faculteit Natuurwetenschappen en Informatica, de voormalige Piaristen Middelbare School, waar Gyula Juhász, de meest befaamde dichter van Szeged heeft gestudeerd.



8

BÉLA RERRICH PLEIN

Het plein werd naar de architect genoemd, wie het gebouwencomplex van het Domkerk plein heeft ontworpen, de eerste belangrijke figuur in de landschapsarchitectuur. Zijn creatie van de tuinen van het bisschoppelijk paleis en de universiteit is in moderne sfeer maar toch traditioneel gebleven. Zijn tijdloze genialiteit bleek uit het feit dat de door hem rond de Domkerk gedroomde omgeving na een stemming op het internet de tweede plaats heeft ingenomen als meest beroemde architecturale wonder van Hongarije. Aan twee zijden van de promenade richting auditoria van de universiteit bevinden zich twee merkwaardige standbeelden. Het origineel, van in gotische stijl ontworpen sculptuur de Draakdoder St. György, werk van de Kolozsvári broers, wordt in Praag bewaard. Hier heeft men een duplicaat van het kunstwerk van 1373 in de 20ste eeuw nagemaakt. Daartegenover ziet men het marmeren standbeeld waarop jonge mannen de gestorven vlinder van de vrijheid optillen, de herdenkplaat voor de deelnemers aan de Revolutie van 1956.



9

DE HERDENKINGSKAMER VAN ALBERT SZENT-GYÖRGYI



Tisza Lajos körút 109.
+36-62/545-016

Bezoek mogelijk op
afspraak.

Albert Szent-Györgyi (1893-1986) biochemicus begon zijn wetenschappelijk onderzoek in Cambridge en in Groningen en heeft het in Szeged als de Directeur van het Medisch- Scheikundig Instituut van de universiteit voortgezet. In 1932 heeft hij het hexuronzuur uit de tomatenpaprika van Szeged geïdentificeerd als de C-vitamine. In 1937 heeft hij de fysiologisch-medische Nobel prijs ontvangen voor zijn ontdekkingen betreffende “de biologische verbrandingsprocessen, in het bijzonder op gebied van zuur- en C- vitamine katalyse “. Tot nu toe de enige Hongaarse wetenschapper aan wie deze wereldwijd meest erkende onderscheiding voor zijn werkzaamheid in zijn thuisland toegekend werd. De herdenkingskamer gevestigd in het Bureau van de Decaan stelt de levensweg van de uitstekende wetenschapper voor – de bezoekers kunnen naast zijn erkenningen, plaquettes ook zijn toga als Rector Magnificus en enkele van zijn persoonlijke gebruiksvoorwerpen bezichtigen.



10

DE DOMKERK



Dóm tér 16.
+36-62/643-820
+36-20/385-5061
www.szegedidom.com

Open: 1 juli – 31 augustus:
Di-Do: 09.00-17.00
Vr-Zo: 09.00-19.00

1 september – 30 juni:
Di-Zo: 09.00-17.00

Na de Grote Overstroming (1879) die de stad vernielde – hebben de inwoners van Szeged een gelofte afgelegd om een monumentale katholieke kerk te bouwen. Na lange planning en talrijke disputen is de uitvoering maar in 1913 van start gegaan. De oorspronkelijke ontwerpen van Frigyes Schulek – wegens te hoge kosten – werden door Foerk Ernő gewijzigd. De dom werd op 24 oktober 1930 ingewijd, het is de 4de grootste kerk van het land. Architecturaal wordt het door het mengsel van elementen in verschillende stijlen de romaanse, gotische en de Oriëntaals-Grieks-orthodoxe stijl gekenmerkt. Bijzonderheid van het interieur is het kerkorgel met zijn 9040 pijpen, het Madonna- beeld getooid in een geborduurde mantel van de Laagvlakte en in pantoffels eigen aan de streek van Szeged en het standbeeld getiteld “Christus aan het kruis” vervaardigd door János Fadrusz, waarmee hij de hoofdprijs won op de Wereldtentoonstelling van 1900 te Parijs. De Dom van Szeged zal vanaf 2016 met nieuwe openbare ruimtes uitbreiden. Er is onder andere en multifunctionele tentoonstellingsruimte on-dergebracht in de crypte.



11

DE DÖMÖTÖR-TOREN



Dóm tér 16.
+36-62/643-820
+36-20/385-5061
www.szegedidom.com

Op het voorplein van de Domkerk staat het oudste monument van Szeged, de Demeter-Toren. Ter ere van Demeter St. Szaloniki martelaar geboren in de 4de eeuw werd een kerk gebouwd en de restanten, de toren werd door de inwoners van Szeged De Dömötör-Toren genoemd. De funderingen van de huidige pleinhoogte dateren uit de 11ste eeuw. Terwijl de bovenste verdiepingen in vroege gotische stijl zouden uit de 13de eeuw stammen. Tijdens de opbouw van de Domkerk werd de toren bijna afgebroken maar kon als doopkapel van de Dom blijven fungeren, toen werd ook in de binnenkant het muurschilderij van Vilmos Aba-Novák "De doop van Christus" opgehangen. Na de afbraak van de burcht werden er in het Romaanse periode bewerkte stenen gered, die de binnenkant van de deur sieren. Boven de deur werd de Steenlam geplaatst, het oudste beeldhouwwerk uit de 12de eeuw in Szeged. De smeedijzeren deur illustreert bepaalde momenten uit het leven met behulp van symbolen uit de katholieke liturgie gemaakt door János Bille smidmeester.



12

HET DOMPLEIN

Het plein dat zich qua grootte met zijn 12.000 m² oppervlakte aan het San Marco plein in Venetië kan meten, werd 1928-30 door Béla Rerrich ontworpen. Het plein is begrensd door gebouwen die de Noord-Europese elegante, bezonken stijl uitstralen. Aan het oostelijke en zuidelijke zijden bevinden zich de instituten van de universiteit terwijl aan de westkant het bisschoppelijk paleis, de theologische hogeschool. De arcaden van de Nationale Herdenkingsgalerij met zijn meer dan honderd standbeelden herinnert ons aan de prominente figuren uit de Hongaarse geschiedenis, wetenschap en kunst. De Openluchtspelen van Szeged werd voor het eerst in 1931 gehouden vóór de kathedraal. Sinds de eerste religieuze voorstelling verstreken decennia dat het publiek met talrijk theater producties vermaakt werd in 'het grootste theatrum met strerrenplafond' van het land.



13

HET KLOKKENSPEL

Voor het eerst luidde het Klokkenspel, het bijzondere kunstwerk van horlogemaker Ferenc Csúry, ter gelegenheid van de Openluchtspelen van 1936. Het uniek klokken spel op de bovenste verdieping van het gebouw tegenover de hoofdingang van de Domkerk, staat het Klokken spel als symbool van de middeleeuwse universiteiten. Dagelijks twee keer om 12:15 en om 17:45 worden in de feestelijke optocht wandelende studenten aan het einde van het schooljaar weergegeven. In de deuren rondom het klokvoorblad draaien de aanzienlijke persoonlijkheden van de universiteitsraad en de studenten in optocht rond. De figuren werden door József Kulai uit lindehout vervaardigd, zijn modellen waren onder andere Kunó Klebelsberg, András Dugonics, Kelemen Mikes, Sándor Petőfi en István Vedres vooraanstaande Hongaarse persoonlijkheden. De scene wordt met de melodie het studentenlied beginnende met "Daar slentert de oude student...." begeleid. Daarnaast speelt de klok om het uur de melodie van het lied "Szeged is een bekende stad" als signaal.



14

DE SOMOGYI-BIBLIOTHEEK

In 1881 heeft Károly Somogyi kannunik van Esztergom zijn levenslange boekenverzameling van onschatbare waarde aan Szeged geschonken, waarmee hij bijdragen wou tot de geestelijke wederopbouw van de verwoeste stad na de overstroming. De encyclopedische bibliotheek bestaande uit wetenschappelijke, religieuze, letterkundige en taalboeken, bevatte 43701 boekdelen. Na verscheidene herplaatsingen heeft de verzameling permanent thuis gevonden in het Culturele Paleis, later in 1984 is het verhuisd naar het nieuwbouw op het Domplein. Sinds de oprichting in 130 jaar is het boekenbestand veelbetekend toegenomen en nu overschrijdt het aantal van miljoen documenten. De meest waardevolle deel is de herdenkingsbibliotheek waar de verzameling van Károly Somogyi wordt bewaard. Zijn oudst bestaande deel is een codex, de zogenaamde Missale van Praag uit 1492.



Dóm tér 1-4.
+36-62/630-634
www.sk-szeged.hu

Open:
 M, Di, W, Vr: 09.00-19.00
 Do: 13.00-19.00
 Zat: 10.00-16.00



15

DE SERVISCHE KERK



Somogyi utca 3.
+36-62/426-091
+36-30/484-8778
pavlekaplan@gmail.com

Open:

1 mei – 30 september:
 M-Vr: 10.00-15.00
 Zat: 10.00-16.00

1 oktober – 30 april:
 Bezichtigen op afspraak.

De orthodox Servische kerk bevindt zich aan de noordzijde van het domein, dichtbij de oever van de Tisza. De Serviërs hebben zich wegens de aanval van het Osmaans Rijk naar het noorden verplaatst, zo zijn ze in de Middeleeuwen in Szeged aangekomen. Ze hadden in de 18-19de eeuw een belangrijk rol gespeeld in het handelsleven van de stad en van het gebied. Hun herkenbaarheid is zichtbaar omdat ze op de grond van de oorspronkelijke burcht voorziene plaats een kerk mochten bouwen. Er zijn schriftelijke aantekeningen over het bestaan van twee vroegere gebouwen, zo is het gebouw gewijd ter ere van St. Miklós als derde in Szeged. In 1778 werd de éénschepse, zeer mooi uitgevoerde, barok kerk gehuldigd. Zijn centrale interieur element is de overvloedig met goud versierde rococo iconostase volgens de voorschriften van de orthodoxe religie. Het wordt als één van de mooiste Hongaarse kunstwerken beschouwd, ontwerp is van János Popovics.

16

ZWARTE HUIS



Somogyi utca 13.
+36-62/425-872
www.moramuseum.hu

Open:

M-Zo: 10.00-18.00

In zijn stijl, zijn verschijning en zijn locatie is het gebouw op de hoek van de Somogyi en de Kelemen straat ook bijzonder. Het werd in 1857 in Engels romantische stijl door Károly Gerster ontworpen. Oorspronkelijk fungeerde het als handels – burgerhuis later als stadscasino en heeft zijn naam te danken aan zijn donkergrijze wandbepleistering. Het Zwarte huis wordt als toonzaal van de historische afdeling van de Móra Ferenc Museum gebruikt daarnaast vinden er regelmatig tijdelijke tentoonstellingen over het verleden van de stad plaats. Sinds decennia wordt het Zwarte huis als toonzaal door de historische afdeling van de Móra Ferenc Museum gebruikt of vinden er regelmatig tijdelijke tentoonstellingen plaats. Het kruispunt, waar opmerkelijk het gebouw versierd met hoektoren staat, is uniek in Szeged, want op alle hoeken van dit kruispunt bevinden zich gebouwen uit de tweede helft van de 19. eeuw en hebben de verwoesting van de overstroming overleefd. Door hun belangrijke rol in het stadbeeld zijn ze tot beschermde monumenten uitgeroepen.



17

MÓRA FERENC MUSEUM



Roosevelt tér 1-3.
+36-62/549-040
www.moramuseum.hu

Open:
M-Zo: 10.00-18.00

Door de koorts van scheppingsdrang ontstond er in 1896 de meest imposante creatie van de neoclassicistisch Cultureel Paleis. De foyer bedekt met timpanen die op Korinthische palen rust, de symmetrische structuur en de witte muren bekleeden het gebouw met waardigheid. Het werd voor het stadsmuseum en voor de Somogyi- bibliotheek ontworpen. Onder de leiding van Ferenc Móra (1917-34) werden de tentoonstellingen uitgebreid, de situatie in de ateliers van de restaurateurs en in de magazijnen verbeterden. In het museum die zijn naam draagt, kunnen de bezoekers ook zijn herdenkingskamer ingericht met zijn persoonlijke gebruiksvoorwerpen bezichtigen. Naast tijdelijke tentoonstellingen in het aanbod van het museum, vinden wij ook de etnografische expositie van de ambachten van Szeged, voorstelling van de geschiedenis van de paprika en permanente kunstverzamelingen.



18

TISZA

De Tisza is de langste rivier van Hongarije en ontspringt hij in de Oost- Karpaten en aan de oostkant van het land trekt hij door, waar hij in Servië verenigt zich met de Donau. De grootste onderneming van het land in de 19de eeuw was de regeling van de stroom, die uit István Széchenyi zijn initiatief vanaf de jaren 1840 is begonnen. De ontwerper was Pál Vásárhelyi ingenieur in wateraanlegenheden. De rivier werd bevaarbaar en is zijn drooggelegde voormalige overstromingsgebied bijbetrokken in de landbouwtechniek. Naast de voordelen werd ook de schaduwzijde merkbaar, hoe sneller de rivier in rechte vaargeul stroomde, hoe vaker de gevaarlijke overstromingen voorkwamen. De Grote Overstroming in 1879 is de grootste catastrofe uit de geschiedenis van Szeged, die de middeleeuwse nederzetting heeft verwoest. De moderne laanachtige boulevards zijn het resultaat van de wederopbouw van de stadsinfrastructuur.

TOURINFORM SZEGED

6720 Szeged, Dugonics tér 2.

Tel.: +36 62/488-699; +36 62/488-690

e-mail: szeged@tourinform.hu

www.szegedtourism.hu





19

STEFÁNIA

Achter de muren is de overgebleven deel van de burcht de vroegere Teresia Maria poort zichtbaar. De funderingen bevinden zich op het terreinniveau van de stad vóór de Grote Overstroming, de hoogte van de opvulling is ongeveer anderhalve meter. De landburcht van de landnemende Hongaren werd door Béla IV. versterkt in de 13de eeuw, in 1456 vertrok hier vandaan János Hunyadi om Nándorfehérvár te belegeren. 1543-1686 was één van de belangrijkste Turkse sterkten in het bezettingsgebied. Aan het eind van de 18de eeuw werd het als versterking opgedoekt en omgezet in gevangenis. Hier was Sándor Rózsa beroemde bandiet-leider gedetineerd. Na de overstroming werden de muren van de burcht vanaf de oever Tisza tot aan het huidige Széchenyi plein afgebroken. De overgeblevene zijvleugel is een toonzaal van de Móra Ferenc Museum. In de omgeving staat het standbeeld van koningin Elizabeth gehouwen uit marmeren uit Carrera, het goed geproportioneerd kunstwerk van Miklós Ligeti.

20

DE NATIONALE SCHOUWBURG VAN SZEGED

Uit zijn ruïne bezieldde stad heeft het mooiste eclectisch- neobarok theater in 1883 geopend. Zijn royale elegantie danken wij aan Feller Ferdinand en Helmer Hermann twee Weense theaterarchitecten. Allegorische figuren van het toneelspele versieren zijn rondbogige voorgevel aan beide zijden in wandcellen bevinden zich de standbeelden van József Katona en Ferenc Erkel. De bijzonderheid van de twee kunststenen standbeelden is, dat Antal Tápai heeft ze ter plaatse gehouwen. Het interieur van de schouwburg toont ook de sierlijkheid en de snelle bewegingen van de barok; de fresco's op het plafond van de zaal werden door Zsigmond Vajda geschilderd, de zaal kan 680 bezoekers ontvangen. De schouwburg beschikt over drie afdelingen- opera, dans, drama- de Grote Schouwburg geeft voorrang aan opera en aan grotere theaterproducties, terwijl de Kleine Theater in de nabijgelegen Horváth Mihály straat is de thuisbasis van dramavoorstellingen en The Contemporary Ballet van Szeged.



Vaszy Viktor tér 1.
+36-62/479-279
www.szinhaz.szeged.hu



21

DEUTSCH-PALEIS



Dózsa utca 2.

Het Deutsch-paleis werd met majolica motief, groen – blauw - oranje kleuren als een weelderig ontwerp van Mihály Erdélyi tussen 1900 en 1902 gebouwd. Het is het meest spectaculair exemplaar van de eigen Hongaarse Jugendstil. De gedaante en zijn trappenhuisen zijn ontworpen van Ödön Lechner. Zijn voorgevel waarop (in der tijd) stoutmoedige maar harmonische kleurcombinaties zijn toegepast, is uniek met zijn compositie van Zsolnay- keramiek sieraden uit de volkskunst. Tussen de zwierige zijvleugels bekroont het golvende, lichtblauwe pirograniet frontispice de straatkant. Zijn fijne sieraden zijn de smeedijzeren balkonen met rankversiering en mooi gevormde wit porselein bedekking. Merkwaardig is de hoge voordeur met zijn unieke uitvoering die ook door smeedijzeren traliewerk beschermd wordt.



22

DE PICK SALAMI EN PAPRIKA MUSEUM VAN SZEGED

PICK SZALÁMI
ÉS SZEGEDI PAPRIKA
MÚZEUM



Felső Tisza-part 10.
+36-20/980-8000
www.pickmuzeum.hu

Open:
Di-Zat: 15.00-18.00
Feestdagen gesloten.

Het bijzondere museum fungeert aan de oever Tisza als deel van de in 1869 gestichte salami-fabrieken en stelt twee specialiteiten voor. Op het gelijkvloers leren de bezoekers de geschiedenis van de fabriek kennen, gesticht door de Pick familie, als nog het proces van de vervaardiging van de wintersalami. Op de eerste verdieping zijn de tradities van de nabijgelegen paprika van Szeged, de werktuigen en de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek van de paprika tentoongesteld. Op foto's zijn het druk leven op de paprikamarkt van Szeged en de momenten van paprikaproductie zichtbaar. Er is een salami degustatie en voordelige aankoopmogelijkheden, uw geschenk postkaart kunt u naar alle werelddelen kostvrij versturen.



23

HET GRAAF-PALEIS



Tisza Lajos körút 20/b.

Één van de dominerende gebouwen op de Tisza Lajos boulevard is de grootste in jugendstil gebouwde beschermde monumenten. De bouw heeft 1912-13 plaatsgevonden volgens het ontwerp van Jenő Ferenc Raichl. Zijn naamgever en opdrachtgever waren Dr. Graaf Árpád Márton, Procureur-generaal van de stad. Door drie straten begrensde driehoekige bouwgrond werd de plaats voor een opgaand, opvallend kolossaal gebouw. Zijn afwisselende structuur, frontispices, balkonen, insprongen, zijn gescheiden. Bijzonder is de vormgeving van de hoekbalkonen, die de verdiepingen omvatten. Op het voorgeven naast de blauw-, goud-, geelkleurige oosterse sfeer uitstralende sieraden vinden wij ook op verschillende plaatsen keramiek wandversieringen uit de Hongaarse volkskunst. Op het versierd paleis merken wij alsnog de geliefde siermotieven, smeedijzer als materiaal van de jugendstil op beveiligingstralies van vensters, op bloempotten, op trapbalustrades.



24

SINT STEPHANPLEIN EN DE WATERTOREN



Szent István tér
+36-62/558-844
www.szegedivizmu.hu

Open:
April – oktober, eerste
zaterdag van de maand:
10.00-16.00.

Groepen (min.10 personen)
vooraf reserveren, volgens
afspraak bezoek mogelijk
gans het jaar.

Op het Sint Stephanplein vindt de bezoeker het mooi aangelegde recreatiepark en een curiosum uit de industriegeschiedenis, de eerste bewapende betonnen watertoren van het land. De toren met een opslagcapaciteit van 1004, 8 m³ is door Szilárd Zielinski ontworpen. Het is in 1904 gebouwd en werkt tot nu toe in zijn originele functie. Het werd geheel uit bewapend beton gebouwd, inclusief de ingangsdeur en de vlaggenstok die 54, 9 m uitsteekt. Binnen de toren, die in 2006 opgeknapt werd, hangt een Foucault-slinger, waarmee bewezen kan worden dat de aarde om haar eigen as draait. Kleurige spuitwater flessen, een tentoonstelling over de geschiedenis van de natuurkunde en een prachtig panorama die de top van de watertoren biedt, wachten op de toeristen die niet schrikken van het traplopen. Om de toren zien we de borstbeelden van zeven beroemde architecten die een grote invloed op de vorming van het stadsbeeld van Szeged hebben gehad.



25

MÓRICZ HUIS



Szent Mihály u. 9.

Aan de zuidkant van het Sint Stephanplein staat het jugendstil monument van vier verdiepingen. In opdracht van József Mórícz, postambtenaar uit Szeged, werd het door Jenő Ferenc Raichle tussen 1910 en 1912 gebouwd. Het huis werd aangepast aan de wensen van de toenmalige elite. De gevel werd voorzien van een keramieken decoratie die aan de schaapvachten jas van de herders (de zogenaamde suba) laat denken. De gezamenlijke binnenruimtes van het huis zijn met muurschildering in jugendstil versierd. Het gebouw werd in het begin met gas verlicht, en de verwarming werd door tegelkachels verzorgd. In het teken van de moderniteit werd er ook ruimte voor een lift vrijgelaten maar die was pas decennia later gereed. Na de WO II heeft het als huurhuis gefunctioneerd en is de toestand van het huis verslechterd. Nadat het in 2007 volledig gerenoveerd is, is het nu in zijn originele schoonheid te zien. Het honderdjarige gebouw is een mooi voorbeeld van de jugendstil architectuur van Szeged.



26

GEREFORMEERDE KERK



Kálvin tér 2.

Het gebouw, vanwege de figuur die zijn toren versiert, wordt ook wel de Haanskerk genoemd. Het werd in 1884 voltooid, op grond van de plannen van Frigyes Schulek. Dat het gebouwd werd, is een mooi voorbeeld van de samenhang die zo typisch was voor de wederopbouw na de Grote Overstroming. De plaats werd aangewezen met de bemiddeling van commissaris Lajos Tisza en de stad droeg het gratis aan de kerk over. De kosten van de opvulling van het dieper liggend terrein nam de Noorse aannemer Gregersen Guilbrandt op zich. Aangezien hij zelf ook gereformeerd was, lag het opbouwen van de kerk hem nauw aan het hart. De neogotische kerk met een kleine oppervlakte werd op een driehoekig perceel gebouwd. Het grondplan lijkt op een klaver met drie bladeren en de beuken sluiten op elkaar aan met een hoek van 120°. Tegenover de kerk staat het Gereformeerde paleis, een eclectisch-jugendstil bouwwerk van Ede Magyar uit 1911.



27

ANNA BADHUIS



Tisza Lajos körút 24.
+36-62/553-330
www.szegedsport.hu

Het is een eclectisch gebouw aan de Tisza Lajos ring, met witte muren, dat oriëntaalse invloeden toont. Het werd in 1896 gebouwd, op grond van de plannen van Antal Steinhardt en Adolf Lang. Oorspronkelijk functioneerde het als een stedelijk badhuis. Het kreeg zijn naam van de in 1927 geboorde bron ernaast en van het water dat hierin zit. De dochter van de ondernemer Dezső Patzauer die het geneeskrachtig water voor het eerst gebotteld heeft, heette Anna. Het badhuis bewaart haar herinnering. Het water kan als drinkkuur tegen aandoeningen aan de spijsverteringsorganen gebruikt worden. De bewoners van Szeged nemen het regelmatig van de Anna-bron mee naar huis. In het badhuis worden de gasten met behandelingen en wellness voorzieningen verwelkomd, en er is op elke werkdag ook mogelijkheid tot relaxen in het kader van nachtbaden.



28

KERK VAN ALSÓVÁROS („LAGERE STAD”)



Mátyás tér 26.
+36-20/502-1953
www.latogetobarat.hu

Open:
W-Zo: 10.00-18.00

De Franciscaner kerk is ter ere van de Onze-Lieve-Vrouwe-ter-Sneeuw gewijd en het klooster daarnaast is een waardevolle architectonische erfenis van Szeged. De kerk werd in meerdere fases in laatgotische stijl gebouwd, met het gebruik van zijn al bestaande, waarschijnlijk uit de 12de eeuw afkomstige voorganger. De inzegening vond in 1503 plaats. De inrichting komt uit het begin van de 18de eeuw, en is barok. Er zijn ook twee Maria afbeeldingen in de kerk te vinden, de ene versiert het hoofdaltaar dat door monnik beeldhouwer Antal Graff gebeeldhouwd werd, de andere is de Zwarte Maria waarvan de originele zich in het Poolse Czystochowa bevindt. De kerk en het klooster ernaast vormen samen het op één na grootste kerkelijke complex van Hongarije dat tot vandaag de dag in zijn oorspronkelijke functie dienst doet. Het Franciscaner Bezoekerscomplex dat het leven en het werk van de monniken laat zien, biedt een meertalige rondleiding en inhoudelijk rijke programma's aan de geïnteresseerden.



29

OPENLUCHTMUSEUM VAN ALSÓVÁROS („LAGERE STAD”)



Nyíl utca 43.
+36-30/501-2822
www.napsugarashaz.hu

Open:

15 juni – 31 augustus:
Di-Zat: 10.00-18.00

1 september – 14 juni:
Di, W: 10.00-16.00
Do-Zat: 10.00-18.00

Op talrijke woonhuizen in het stadsdeel Alsóváros, is het sierelement “het goddelijke oog” motief zoals op het hoofdaltaar van de Kerk van Alsóváros, de vanuit de middelpunt uiteenlopende stralen erkenbaar. “De zonnige huizen” hebben een driehoekig frontispice dat voor de gelovige gezinnen de Heilige Drie Eenheid symboliseert. Sándor Bálint (1904-1980), hoogleraar, belangrijke onderzoeker van de volkskunde en cultuurgeschiedenis van Szeged, heeft religieuze tradities, overtuigingen, geloofsbeleving van de stadsinwoners en buurtbewoners bestudeert. Het Herdenkingshuis van “de meeste Szegedenaar” bevindt zich in een gerenoveerd zonnig huis, waar wij het volksleven van Alsóváros en de Zuid-Laagvlakte, alsnog de gebruiksvoorwerpen tussen de wereldoorlogen kunnen bezichtigen. Naast de permanente tentoonstelling worden de volksgebruiken tijdens de feestdagen in een bijzondere sfeer uitgebeeld.

30

ALBERT SZENT-GYÖRGYI AGORA



Kálvária sugárút 23.
+36-62/563-480
www.agoraszeged.hu
www.ajovomultja.hu

Open:

M-Vr: 08.00-20.00
Zat, Zo: volgens reservatie.

Het doel van het centrum dat in december 2012 geopend werd, is dat het de onderzoeksresultaten afkomstig van de regio op een voor iedereen begrijpelijke manier presenteert en de interesse van de kinderen voor de natuurwetenschappen opwekt. Het nieuwe gebouw met een oppervlakte van 6750 m² wordt met moderne technische oplossingen, grondwarmte en zonne-energie bediend. Hiernaartoe verhuisde het Duizenschoon Kinderhuis, dat al 60 jaar een belangrijke culturele instelling van de stad is. De uitstekende attractie is de IT Geschiedenis Tentoonstelling opgericht en beheert door de Neumann János IT Gezelschap, die presenteert de heldhaftige leeftijd van computers relikwieën (M3, URAL2, RAZDAN, ‘Katica’ van Szeged). Op de eerste verdieping zijn installaties te zien die ook in hun eigen tijd als curiositeit golden, op de tweede verdieping krijgen de computers die in massaproductie gefabriceerd werden, in de 20ste eeuw verspreid werden en tot vandaag de dag functioneren een plek. De bijzonderheden van de natuurwetenschappen kunnen de jonge en volwassen bezoekers in de zogenaamde spektakel- laboratoria bekijken.



31

DIERENTUIN



Kálvária sugárút
+36-62/445-299
www.zooszeged.hu

Open:

1 juni – 31 augustus:
 09.00-19.00

1 september – 30 september:
 09.00-18.00

1 oktober – 31 oktober:
 09.00-17.00

1 november – 31 maart:
 09.00-16.00

1 april – 30 april:
 09.00-17.00

1 mei – 31 mei:
 09.00-18.00

De dierentuin die maar 2,5 km van het centrum van Szeged ligt, en zich in een bosachtige omgeving van 44 hectare bevindt, ontvangt de bezoekers sinds 1989. De dierentuin biedt een programma dat zelfs een dag kan vullen. De dieren worden volgens werelddelen gecategoriseerd vertoond, ernaar strevend dat de natuurlijke levensomstandigheden voor hen worden verzekerd. De dierentuin beschouwt het als één van zijn belangrijkste taken om de zeldzame en bedreigde diersoorten onder natuurlijke omstandigheden te houden. Daarom vinden we hier ook bijzonderheden zoals de Zuid-Amerikaanse klauwaapjes, de sneeuwlipaarden of de reuzenmiereners. De verzameling die op bijna elke dag van het jaar bezocht kan worden, vermaakt zijn gasten met zoopedagogische activiteiten, spectaculaire voedingsmomenten, en zo nu en dan zelfs met nachtwandelingen.



32

ZONNEBAD AQUAPOLIS



Torontál tér 1.
+36-62/566-488
www.napfenyfurdoaquapolis.com

De vier- seizoen waterstad met een wateroppervlakte van 4400 m² verwelkomt zijn gasten met de langste waterglijbaan van Europa die het hele jaar door open is. In het badcomplex vindt elke generatie de voor hem meest geschikte vorm van recreatie. De meest attractieve elementen van het in 2010 geopende complex zijn de met de lift bereikbare, uit een 30 meter hoge toren startende, 223 en 272 meter lange, overdekte reuze glijbanen. 13 glijbanen zorgen voor een in totaal 1000 meter lang glijplezier voor de avonturiers. Het openlucht wellness bad, de stroombanen, de bubbelbedden en watervallen bieden onvergetelijk entertainment en ontspanning. Diegene die wil rusten en bijkomen, vindt de ideale omstandigheden op de rustige wellness- afdeling van het bad: plezier- en bubbelbaden, massagebehandelingen, Finse sauna, infrasauna, Romeinse stoomcabine, zoutkamer, aromacabine en een houtblok sauna in de openlucht staan de gasten ter beschikking.



33

ERZSÉBET-PARK

Het grootste park van Szeged van circa 15 hectare is in Újszeged („Nieuw-Szeged”) in de lijn van de Binnenstedelijke brug (Belvárosi híd) te vinden. Een keizerlijke officier, de kolonel van het Italiaanse bataljon, baron Vilmos Reitzenstein en zijn soldaten hebben in 1858 de woekerende wildernis op de plaats van het tegenwoordige park omgezet. Ze hebben een spectaculaire barokke tuin geschapen, waarvan de as door, inmiddels tot reuzen gegroeide platanen, wordt begrenst. De open plekken met gras worden door oude linden, eiken en esdoornen beschaduwde. Hier staan de kleinere optreedplaats van de Openlucht Spelen van Szeged en ook een paar universitaire sportvelden. Aan de zijkant van het park bij de brug staat de Sint Elisabeth kerk, ernaast werd een recreatieplek die versierd is met een fontein, tot stand gebracht. Het park wordt vaak door sporters, in de eerste plaats door langeafstandlopers, triatlon atleten en handballers als trainingsplaats gebruikt, maar het is ook welbekend als een goede plek voor meifeesten en gastronomische festivals. Aan de zijkant bij het stadion staat een fietscentrum.



34

BOTANISCHE TUIN

Na de verhuizing van de Universiteit van Cluj-Napoca naar Szeged, in 1922 heeft de stad 20 acre aan akkerland aan de universiteit geschonken om een botanische tuin te kunnen aanleggen. Met beplanting werd begonnen door de oprichter-directeur István Gyórfy. De botanische tuin wordt tot vandaag de dag door de universiteit onderhouden als een verzameling die voor educatieve en onderzoeksdoeleinden dient, maar ook voor het brede publiek openstaat. In de tuin worden de economisch belangrijke soorten geordend getoond, zoals geneeskrachtige planten, kruiden, verf- en vezelplanten en voedselgewas. Maar de tuin heeft ook een functie in het behoeden van de beschermde planten. Een bijzonderheid is de meer dan 80 jaar geleden in de verzameling gekomen Indische lotus. Deze heeft in het meer, dat met het artesische water van de bron van de botanische tuin gevuld is, zijn leefomstandigheden gevonden en vormt het grootste aantal lotussen in de buitenlucht van Midden-Europa.



Lövölde utca 42.
+36-62/544-108
www.fuveskert.u-szeged.hu

Open:
 1 april – 30 september:
 09.00-18.00

1 oktober – 31 oktober:
 09.00-17.00

1 november – 28 februari:
 09.00-16.00

1 maart – 31 maart:
 09.00-17.00



TOURISTIC INFORMATION RENDERING ABOUT SZEGED AND
HUNGARY

(programmes, accommodations, ancient monuments,
museums, natural values)

FREE BROCHURES ABOUT HUNGARY

(in Hungarian and in foreign languages)

SALE OF SZEGED DVD AND TRAVEL BOOKS

HUNGARIAN TOURISM CARD

POSTCARDS, MAPS ABOUT SZEGED

SALE OF CONCERT AND THEATRE TICKETS

BICYCLE RENTAL

ORGANIZING PROGRAMMES IN SZEGED

GUIDED TOURS IN SZEGED



TOURINFORM SZEGED

6720 Szeged, Dugonics tér 2.

Tel.: +36-62/488-699

Tel./Fax: +36-62/488-690

e-mail: szeged@tourinform.hu

www.szegedtourism.hu



IMPRESSZUM

fotók

Papdi Balázs

Iványi Aurél

Vadász Sándor

Szalai Gergely

Fingerprint

reklámügynökség



SZEGED MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Tel.: +36-62/564-364; info@szegedvaros.hu



FRISS HÍREK SZEGEDRŐL

WWW.SZEGED.HU

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK SZEGEDRŐL

WWW.SZEGEDVAROS.HU

SZEGED TURISZTIKAI HONLAPJA

WWW.SZEGEDTOURISM.HU

A kiadványban szereplő adatok hitelességéért
a kiadó nem vállal felelősséget.